

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP GGRC4B

2025

(June)

GEOGRAPHY

(Core)

Paper : GGRC4B

(Political Geography)

Full Marks : 45

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following as directed :

- (a) 'ৰাজনীতি ভূগোল'ৰ পিতৃ বুলি কাক কোৱা হয় ?

Who is known as the father of 'Political Geography'?

- (b) 'Geopolitics' শব্দটো প্ৰথম কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?

Who first used the word 'Geopolitics'?

(2)

- (c) 'সীমান্তবেখা'ই দেশ এখনৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

'Boundary line' marks the limits of a State's sovereignty.

(Write True or False)

- (d) জাতি (Nation) হ'ল এক সাংস্কৃতিক সত্তা।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Nation is a cultural entity.

(Write True or False)

- (e) অসমৰ সীমাত থকা বিদেশী ৰাষ্ট্ৰকেইখনৰ নাম লিখা।

Write the names of foreign countries bordering Assam.

- (f) 'সিন্ধু জল চুক্তি' কোন দুখন দেশৰ মাজত হৈছিল?

'The Indus Water Treaty' was signed in between which two countries?

2. তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

3×3=9

Write short notes on any three of the following :

- (a) দেশ
State

- (b) ৰাজনীতি ভূগোলৰ সংজ্ঞা
Definition of Political Geography

(3)

- (c) ভূৰাজনীতি
Geopolitics

- (d) জেৰিমেণ্ডাৰিঙ
Gerrymandering

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা : 10×3=30

Answer any three of the following questions :

3. সীমান্ত বুলিলে কি বুজা? সীমান্তৰ প্ৰকাৰবোৰ উল্লেখ কৰা আৰু ইয়াৰ কাৰ্য্যবলী বৰ্ণনা কৰা। 2+3+5=10

What do you mean by boundary? Mention the types of boundaries and describe the functions of boundaries.

4. মেকিণ্ডাৰৰ 'ভূ-ৰণনীতি (Geostrategic)' তত্ত্বটো বৰ্ণনা কৰা আৰু ইয়াৰ দোষ-গুণবোৰ উল্লেখ কৰা। 6+2+2=10

Describe the Mackinder's 'geostrategic' theory and mention its merits and demerits.

5. 'Electoral Geography' বুলিলে কি বুজা? 'মতদান আচৰণ (Voting behaviour)'ত প্ৰভাৱ পেলাৱা কাৰকবোৰ আলোচনা কৰা। 4+6=10

What do you mean by 'Electoral Geography'? Describe the factors affecting 'voting behaviour'.

6. ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ মাজত হোৱা 'জলবিবাদ'ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

10

Discuss the 'water-sharing disputes' between India and Bangladesh.

***

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP GGRC4C

2025

(June)

GEOGRAPHY

(Core)

Paper : GGRC4C

(Statistical Methods in Geography)

Full Marks : 45

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×5=5

Answer the following as directed :

(a) অবিৰত তথ্যৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Give an example of continuous data.

(b) মানক বিচ্যুতিৰ সূত্র লিখা।

Write the formula of standard deviation.

(2)

- (c) সহসম্বন্ধৰ সহগৰ মান যদি (-)1 হয়, তেতিয়া সম্পর্কটো কেনেকুৱা হয় ?

What does it indicate if the value of coefficient of correlation stands at (-)1?

- (d) এটা শ্ৰেণীৰ উচ্চ সীমা আৰু নিম্ন সীমাৰ মাজৰ পাৰ্থক্যক _____ বুলি কোৱা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

The difference between the upper limit and lower limit of a class is called _____.

(Fill in the blank)

- (e) এখিনি তথ্যৰ 'দ্বিতীয় চতুৰ্থাংশ'ৰ মান মধ্যমা (median)ৰ সমান হয়।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

The value of 'second quartile' is equal to median in a set of data.

(Write True or False)

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $5 \times 2 = 10$

Write short notes on any two of the following :

- (a) গড়ৰ গুণ আৰু দোষসমূহ

Merits and demerits of mean

P25/1421

(Continued)

(3)

- (b) তথ্যৰ উৎস

Sources of data

- (c) ভৌগোলিক অধ্যয়নত নমুনা সংগ্ৰহৰ প্ৰয়োজনীয়তা

Need of sampling in geographical studies

3. তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

$10 \times 3 = 30$

Answer any three of the following questions :

- (a) 'পৰিমাপৰ মাপনি' বুলিলে কি বুজা ? উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে 'পৰিমাপৰ মাপনি'বোৰ বৰ্ণনা কৰা। $2+8=10$

What is meant by 'scales of measurement'? Describe different 'scales of measurements' with suitable examples.

- (b) কেন্দ্ৰীয় প্ৰৱণতাৰ বিভিন্ন পৰিমাপবোৰ কি কি ? তলৰ তথ্যৰ পৰা মধ্যমা গণনা কৰা : $3+7=10$

What are the different measures of central tendency? Calculate the median from the following data :

মূল্যাংক Marks	বাৰংবাৰতা Frequency
0-10	5
10-20	15
20-30	12
30-40	30
40-50	18
50-60	20

P25/1421

(Turn Over)

(4)

- (c) বেগম (Random) আৰু উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিত নমুনা সংগ্ৰহৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা। এটা উপযুক্ত উদাহৰণ লৈ 'স্তৰীকৃত' নমুনা সংগ্ৰহ কৌশলৰ পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা।

$$4+6=10$$

Distinguish between random and purposive sampling. Explain the procedure of 'stratified' sampling technique by taking a suitable example.

- (d) 'সহসম্বন্ধ' বুলিলে কি বুজা? তলৰ তথ্যখিনিৰ পৰা স্পিয়েৰমেনৰ 'ক্ৰমিক সহসম্বন্ধৰ সহগ' গণনা কৰা :

$$2+8=10$$

What is meant by 'correlation'? Calculate Spearman's 'rank correlation coefficient' from the data given below :

X	6	8	12	15	18	20	24	28	31	27
Y	10	12	15	20	25	22	26	27	28	25

***

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP GGRC4D

2025

(June)

GEOGRAPHY

(Core)

Paper : GGRC4D

(Biogeography and Oceanography)

Full Marks : 45

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×5=5

Answer the following as directed :

- (a) শাল, চেগুণ, নিম আৰু চিচু গছ _____ অবগত্যত পোৱা
যায়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Sal, teak, neem and sissou trees are
found in _____ forest.

(Fill in the blank)

(2)

- (b) মাটিৰ পূৰ্ণাংগ স্তৰ এটা গঠন হ'বৰ কাৰণে যথেষ্ট উদ্ভিদৰ / সময়ৰ প্ৰয়োজন হয়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

For the formation of a proper soil horizon adequate vegetation / time is necessary.

(Choose the correct answer)

- (c) হামবল্ট সোঁত ভাৰত মহাসাগৰত পোৱা যায়।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Humboldt Current is found in the Indian Ocean.

(Write True or False)

- (d) সাগৰীয় লৱণতা নিৰক্ষীয় অঞ্চলতকৈ _____ অঞ্চলত অধিক।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Salinity of ocean water is higher in the _____ region than in the equatorial region.

(Fill in the blank)

- (e) গ্ৰেট বেৰিয়াৰ বিফ অষ্ট্ৰেলিয়াৰ পূব উপকূলৰ সমান্তৰালভাৱে অৱস্থিত।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

The Great Barrier Reef is located parallel to the east coast of Australia.

(Write True or False)

P25/1422

(Continued)

(3)

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :
4×4=16

Write short notes on any four of the following :

- (a) উদ্ভিদ আৰু মানৱীয় কাৰ্যকলাপৰ মাজৰ সম্পৰ্ক
Relation between Plants and Human activities
- (b) ভাৰতৰ প্ৰধান মাটিৰ প্ৰকাৰসমূহ
Major soil types of India
- (c) ভূমি সংৰক্ষণ
Soil conservation
- (d) সাগৰীয় অৱক্ষেপ
Marine deposits
- (e) মহীসোপান
Continental shelf
- (f) সম্পদৰ উঁৰাল হিচাপে মহাসাগৰ
Oceans as storehouse of resources

3. জীৱভূগোল কি? জীৱভূগোলৰ পৰিসৰ আৰু গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
2+6+4=12
- What is biogeography? Discuss its scope and significance.

P25/1422

(Turn Over)

(4)

অথবা / Or

জলবায়ু আৰু উদ্ভিদৰ সৈতে জীৱজন্তুৰ গোলকীয় বিতৰণৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 12

Discuss about the relationship of the global distribution of animals with climate and vegetation.

4. সাগৰীয় সোঁত কাক বোলে? উপযুক্ত চিত্ৰৰ সহায়েৰে আৰ্টলাষ্টিক মহাসাগৰৰ সোঁতৰ বৰ্ণনা কৰা। 2+10=12

What are ocean currents? With a suitable diagram, describe the currents of the Atlantic Ocean.

অথবা / Or

সাগৰীয় পানী কিদৰে উত্তাপিত হয়? সাগৰীয় পানীৰ উত্তাপৰ তাৰতম্য ঘটোৱা কাৰকবিলাক বৰ্ণনা কৰা। 2+10=12

How is the ocean water heated? Describe the factors responsible for variation of temperature of ocean water.

***